Freshabit LIFE
Metsähallitus Luontopalvelut
Itä-Suomen puistoalue

Tiina Linsén
29.7.2017

Punkaharjun luonnonsuojelualue

- Punkaharjun luonnonsuojelualue on yksi maailman vanhimmista - siitä perustettiin kruunupuisto jo vuonna 1843.
- Nykyinen suojelustatus vuonna 1991, koko n. 650 ha.
- Suurin osa suojelualueesta on vettä, niukkaravinteista ja kirkasvetistä järveä. Maa-alueista suurin osa on harjumetsää, joka on suojeluarvoltaan valtakunnallista tasoa.
- Alueen hallinnointi siirtyi Metsäntutkimuslaitokselta Metsähallitukselle vuoden 2008 alussa.
- Harjutien aluetta on hoidettu maisemalliset näkökohdat huomioiden – ei siis ole luonnontilainen.
- Kokonharjun metsät ovat saaneet rauhassa kehittyä kohti luonnontilaa.
- Punkaharjun luonnonhoitosuunnitelmassa (2012) esitettävien toimenpiteiden tavoitteena suojeluarvojen lisääminen sekä maisema- ja kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen ja parantaminen.
- Yli 137 000 käyntiä 2016

METSÄHALLITUS

Punkaharjun-Puruveden suojelualue- ja tutkimusmetsäkokonaisuus

- Kokonaisuuteen kuuluvat Punkaharjun, Puruveden, Puruveden valkoselkätikkametsien ja Vilkonsuon Natura-alueet ja niihin kytkeytyvät Metsähallituksen hallinnassa olevat tutkimusmetsäalueet (768 ha) Punkaharjun ja Puruveden alueella.
- Metsähallituksen hallinnoitavaksi siirtyi alueita Metlalta vuoden 2008 alussa.
- Punkaharjun ja Puruveden suojelualue- ja tutkimusmetsäkokonaisuudelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma (ei vielä julkaisutietokannassa).
  MH:n julkaisut: https://julkaisut.metsa.fi/
- Luonnonsuojelulain (1096/96) mukaisesti Natura 2000 -verkostoon kuuluville alueille laaditaan tarvittaessa hoito- ja käyttösuunnitelma. Suomen Natura 2000 -alueista lähes 80 % on valtion maita ja Metsähallituksen hallinnassa ja hoidossa.
- Natura-alueet ovat luonteeltaan erilaisia arvokkaita luontokohteita, jotka yhdessä tutkimusmetsäkohteiden kanssa muodostavat myös matkailun ja virkistyskäytön kannalta merkittävän toiminnallisen kokonaisuuden.

METSÄHALLITUS

Punkaharjun-Puruveden suojelualue- ja tutkimusmetsäkokonaisuuden hoito ja käyttö

- HKS on tietyn suojelualueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Laadittu alueelle erityisesti luonto-, kulttuuriperintö- ja maisema-arvojen sekä virkistys- ja matkailukäytön yhteensovittamiseksi ja se ohjaa Metsähallituksen toimintaa suunnittelualueen valtionmailla ja –vesillä.
- HKS:ssa kuvataan Natura-alueiden osalta niiden ominaispiirteet, määritetään tärkeimmät alueiden käytössä huomioitavat suojeluarvot ja keinot niiden turvaamiseksi.

- Puruvedellä Metsähallituksella 3 retkisatamaa Petrinsaaressa
- Hytermän historiakohde

Petrin hiekkarantaa, Kuva: Metsähallitus / Miia Tolvanen

Hytermän sisäänkäynti, Kuva: Metsähallitus / Anne Pyykönen

METSÄHALLITUS

Freshabit –toimenpiteet Itä-Suomen puistoalueella

- ***ACTION C.11: Luontopolku Hytermään***

  ”Romu-Heikin polku”, jonka varrelle muutama kohdeopaste. Päärakennusten luota lähtevän reitin alkuun infotaulu. Valmistuu 2017.

  Hytermän ”Puruveden kauneimmissa saarissa” Kerimäen itäpuolella yhdistyvät hieno harjuluonto erikoiseen historialliseen miljööseen, jonka loivat Kerimäen nimismiehenä toiminut ”Romu-Heikki” yhdessä puolisonsa Lillin kanssa.

  Hytermän saariin Häyryset perustivat Mikkelin ensimmäisen luonnonsuojelualueen 1932.

Työn muistomerkki, Kuva: Metsähallitus / Anne Pyykönen

METSÄHALLITUS

Hytermästä…

www.luontoon.fi/hyterma

Kuvat Metsähallitus/Miia Tolvanen

METSÄHALLITUS

Life

NATURA 2000

FRESHABIT

Freshabit -toimenpiteet Itä-Suomen puistoalueella

- ***ACTION C.11: Retkeilypolku tutkimuspuistoon***

  Viitoitetaan n. 7 km-mittainen retkeilypolku, joka suureksi osaksi myötäilee Metlan lenkki-hiihtoreittiä. Valmistuu 2017.

  Laukansaari on suosittu ulkoilualue niin kesä- kuin talviaikaan: Kokonharjun luontopolku, puulajireitti, Karjalankallion laavu, ladut ja lumikenkäreitti sekä tiestö houkuttelevat ulkoilijoita. Hyvin merkitty, helppo ja turvallinen reitti ohjaa retkeilijät yhdelle väylälle, jolloin villien polkujen muodostuminen vähenee.

METSÄHALLITUS

Life

NATURA 2000

FRESHABIT

Freshabit –toimenpiteet Itä-Suomen puistoalueella

- *ACTION D.4: Sosio-ekonomisten vaikutusten seuranta*

  Metsähallitus tekee hankeaikana kaksi kävijätutkimusta, (2016-17 ja 2020-21) Puruveden-Punkaharjun alueella. Ensimmäinen valmistuu 2017.

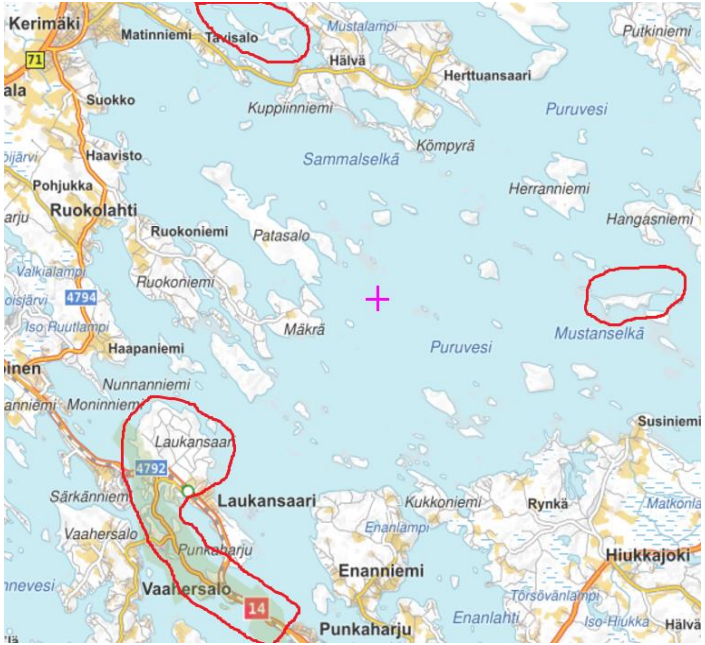

- Kesäkeruu Tutkimuspuiston alue sis. Karjalankallio, Kuikonsalmen kioski, Runebergin kumpu + polut, Hytermä ja Petrinsaari
- Talvikeruu Lammasharjun lettukahvila, Kruunupuisto, Tutkimuspuiston 2 pistettä
- Menetelminä haastattelu, itsenäinen täyttö – myös postitusmahdollisuus, kylmäasemat
- Normaalista MH –kävijätutkimuksesta poiketen tiedusteltiin halukkuutta osallistua LUKEn kyselyyn Puruveden alueen virkistyskäytöstä ja siitä, kuinka ihmiset kokevat veden laadun ja siinä tapahtuvat muutokset.
- Ed. tutkimus v. 2008, Puruveden kohteet nyt ensimmäistä kertaa mukana

METSÄHALLITUS

Punkaharjun-Puruveden kävijätutkimus 2016-17

Metsähallituksen kävijätutkimuksen taustaa

- kävijätutkimuksella tuotetaan tietoa luonnonsuojelu- tai virkistysalueen virkistyskäytöstä ja kävijöistä
- N. 4-6 v. välein tehtävä perusselvitys, jonka tietoja hyödynnetään mm. suojelu- ja retkeilyalueiden hoidon- ja käytön suunnittelussa
- lähialueen rajaus on merkittävä etenkin paikallistaloudellisten vaikutusten arvioinnin kannalta sekä määritettäessä paikallisväestön ja matkailijoiden osuuksia kävijöistä. Tavoitteena muodostaa luonteva paikallistaloudellinen kokonaisuus
- tehdään kysely- tai haastattelumenetelmillä, standardoitu menetelmä -> tietojärjestelmästä raportit
- tehdään kansallispuistoissa, retkeilyalueilla sekä muilla alueilla, joilla on merkittävästi virkistyskäyttöä

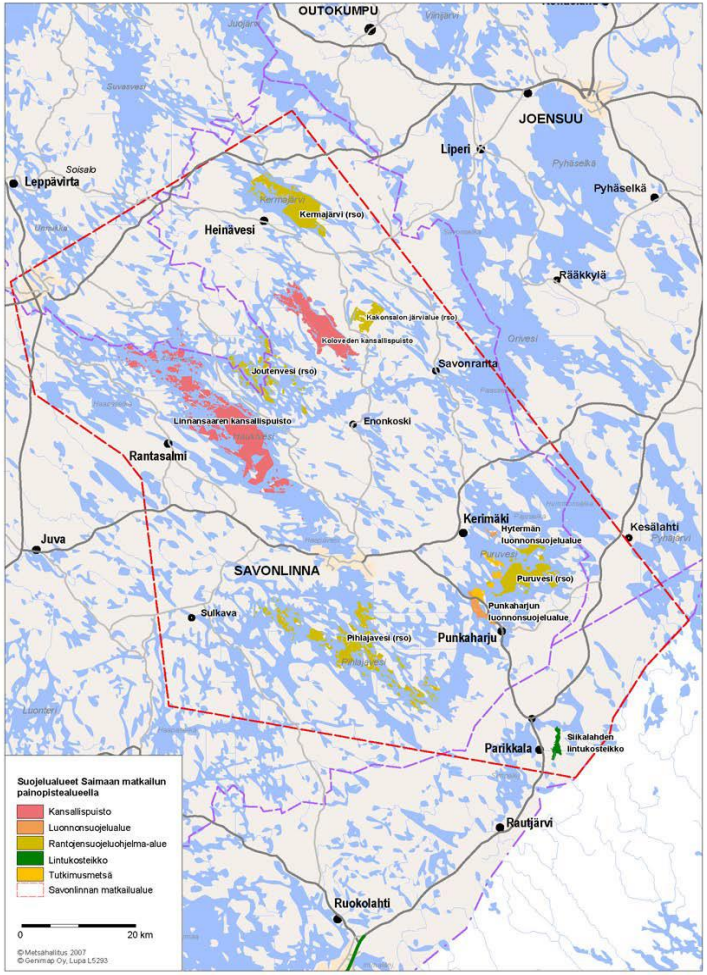

METSÄHALLITUS

Punkaharjun-Puruveden kävijätutkimuksesta 2008-2009

Selvitettiin alueen kävijärakenne, kävijöiden harrastukset alueella, motivaatio alueelle saapumiseen, käyntien ajallinen ja paikallinen jakautuminen, tyytyväisyys alueen palveluihin ja luonnonympäristöön sekä virkistyskävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset.

Punkaharjun alueen kävijöiden rahankäytön kokonaistulovaikutus vuonna 2008 oli 12 miljoonaa euroa ja kokonaistyöllisyysvaikutus 144 henkilötyövuotta.

Kaiken kaikkiaan vastaajat olivat erittäin tyytyväisiä Punkaharjun kävijätutkimusalueen tarjontaan ja ominaisuuksiin. Kävijätyytyväisyysindeksi oli kesäotannassa 4,18 ja talviotannassa 4,38. Indeksiin on laskettu palvelut, ympäristö, odotukset ja käyntiä häirinneet tekijät keskiarvoina.

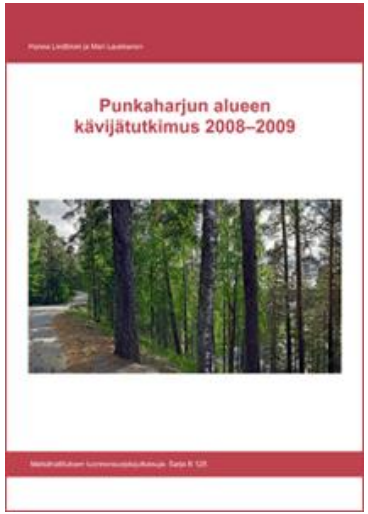

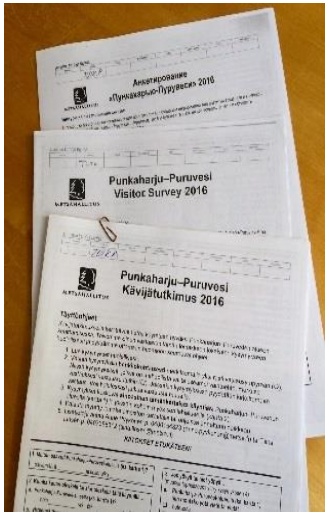

METSÄHALLITUS

Life

NATURA 2000

FRESHABIT

Freshabit –toimenpiteet Itä-Suomen puistoalueella

- ***ACTION E.7: Ympäristökasvatus***

  Kirjoitetaan ympäristökasvatusohjelma, jota tarjotaan alueen koulujen käyttöön. Ohjelman toimivuutta koeponnistetaan tarjoamalla opastuksia viimeistään 2018. Ohjelman työnimenä « *A journey of a water drop* ».

- Taustalla ympäristökasvatustyö muilla kohteillamme – Luontokeskus Oskarissa, Linnansaaren ja Repoveden kansallispuistoissa, Saimaan luontokeskus Riihisaaressa
- Luontokeskustoiminta, leirikouluverkosto, Nestorisäätiö, hankkeissa tuotetut toiminnalliset ohjelmapaketit ja toteutetut opintoretket

Kuvat Metsähallitus/Saara Lavi
”Sukellus Saimaaseen – salaisuuksien labyrintti”

METSÄHALLITUS

Ympäristökasvatusta monin tavoin,
monissa paikoissa…

METSÄHALLITUS

Life

NATURA 2000

FRESHABIT

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

KIITOS!

www.facebook.com/metsahallitus
www.twitter.com/metsahallitus